

Mate Dolenc:

EXCHANGE WECHSEL CAMBIO

Tisti dan je bilo sonce močnejše kot vse prejšnje dni in s svojo silno vročino je priklenilo Filipa na obrežne skale v vročinski spanec, poln vijoličastih in zelenih krogov, migetajočih senc spominov, trapastih sanjskih prizorov in idej, kaj bi s tem in onim če bi in ko bi; vse je bilo zelo živo in premično, a oblito s krogi in lisami raznih barv, in minevalo in spreminjalo se je hitro in brez zveze drugo z drugim. Vklenjen v to omotico, ki je bila sprva prostovoljna (Filip je zato hodil na morje, da je takole sanjal pod pritiskom sonca), potem pa je začela postajati neprostovoljna, kajti ni se je več mogel otresti, je ležal ob boku velike skale, ki je zadrževala edine redke pihljaje slabotnega vetra, sicer pa puščala sončnim žarkom prosto pot do celotne zgornje površine njegovega telesa.

Tedaj je Maja, ki je sedela kak meter proč od njega in se ukvarjala s špiritnim gorilnikom, vprašala, če hoče skodelico pravkar skuhanе črne kave. Filip je zaslišal njen glas po dolgem času in od daleč in ni bil zadovoljen, da je glas prekinil njegove lisaste like in slike, zato je odgovoril, da naj ga pusti na miru vsaj zunaj, na plaži, in da si jo bo že vzel zvečer, doma, če mu bo kaj do tega. Če bi Filip malo napel možgane, bi odkril, da nekdo od obeh drugega ni dobro razumel, kajti Maja, njegova leto dni trajajoča žena, je utihnila in njena tišina je imela užaljen prizvok. Ko je Filip s skrajnim naporom volje in telesa odprl eno od obeh vek, tisto, ki je bila bliže ženski, je skozi ozko režo, ki je nastala v njegovi glavi, videl, da Maja sedi in nekam trdo potiska glavo med kolena, medtem ko z eno roko riše v skalo z nečim črnim (z ogljem) nekakšne prizore. Filip se je še nekoliko potrudil z očesom in ugotovil, da gre za prizorišče mučilnih orodij, vešala, kolesa za nategovanje in kako prebadajo človeka s kolom. Vendar se ni mogel dolgo koncentrirati na ženine podobice, čutil je sonce, kako pritiska na telo, s poudarkom na nekatera mesta, na primer na oči, ki so ga skelele, kot bi ga grizle mravlje, in na kopalne hlačke, ki so bile tako pregrete, da so ga pekle. Tedaj je po dolgem času spet priplaval do njega človeški glas, za katerega je bilo ugotovljeno, da je Majin, od daleč in z odmevom; »Ali se ti ne zdi, da se ti bo zmešalo?« Filip je močno nategnil svoje misli, da bi odkril, kaj spravlja v nevarnost njegov razum, in je še kar dobro uganil, da žena misli prekomerno uživanje sonca. Od daleč nekje (na plaži sta bila že kakih pet ur, od tega je štiri ure nepremično ležal na soncu in mu je vse, misli, gibi, glasovi, vse prihajalo zelo od daleč) mu je priplula ideja, da ima morda Maja prav. Zato je zbral vse svoje raz-

položljive sile in dvignil zgornji del telesa navpik, s pogledom, usmerjenim proti morju, ki se je prelivalo v zelenih vijoličastih lisah skupaj z zrakom, se prelivalo, vibriralo, se vrtelo in se plazilo, iz lise v liso. »Daj no,« je rekel, »od česa neki?« »Od sonca. Sončarico boš dobil. Zdaj že ravno peti dan takole ležiš in se ne premakneš.« »Jaz da bi dobil sončarico? Daj, saj nisem prvič na morju.« »Malo bi šel lahko v vodo. Greš z menoj?« je vprašala Maja. Filip je slišal glas, oddaljen in nevesel, bil je tak kot vedno, kadar se Maja pripravlja, da ga bo žrla s kakim problemom. Tega se je Filip bal, pod pretvezo počitnic, in je sklenil, da se miru na ljubo — svojemu miru seveda — v nič ne bo podajal skupaj z njo. Zato je rekel; »Šel bom v vodo, toda z masko in obleko in se bom potapljaj. Ti ne moreš zraven, ker nisi vzela obleke in maske in plavuti s seboj. Saj sem ti rekel, da jih vzemi.« »Lahko grem v hišo in jih vzamem.« »Jaz te že ne bom čakal.« »Prav!« Ah, si je rekel Filip, to je ravno tisti »prav«, ki pomeni, da nič ni prav, in iz tega je lahko sledilo kup reči, ki bi bile za Filipa, kakršen je bil v tistih dneh, prenaporne. Morje, sonce, vročina, počitnice, lenarjenje, to niso pogoji za reševanje psiholoških problemov. Torej je Filip vstal, se potrudil, da ga ni zaneslo, in potem nekaj minut stal na mestu, da se mu je povrnil občutek za ravnotežje. Ves ta čas ni videl ničesar okoli sebe, niti ženske, niti skal, niti špiritnega gorilnika, odej, radio aparata, niti gumijastega čolna. Ko je tako nekaj časa stal in se uravnotežil, je stopil naravnost naprej do črnega kupa gume, ki je ležal na skali pred njim; iz njega je zrasla neoprenska podvodna obleka, ki jo je začel vleči nase.

Njegovo razmišljanje o ženski pa se je izkazalo kot napačno. Maja je prišla k njemu in mu pomagala, da je našel glavo iz tesne obleke, potem pa mu je podala masko in uteži, brez katerih se v obleki ne bi mogel potopiti pod vodo. Ko je potem stal ob vodi, težek in neokreten in z zmanjšanim vidnim poljem, ker si je že nadel masko, se je Maja pritiskala k njemu, ga poljubila pod masko in rekla; »Ti si srček!« pa še; »Napihnjen kot srček.« Filip je nekje v sebi začutil, da bi ga te besede lahko ganile ali pa razjezile, in v strahu, da bi se mu lahko približalo katero od obeh čustev, kar bi prehudo aktiviralo njegove presončene možgane, jo je lahko odrinil in zacapljaj v vodo kot raca (s plavutmi na nogah). Hotel je hoditi, dokler mu ne bi bila voda čez glavo, a se je prekmalu prevrnil v neko razpoko. Potem je zaplaval daleč proč od brega, dokler ni bil nad bogato skalnato

dolino, prekrito z algami, ki so vihrale kot lasje v vetru. Zaplaval je v najglobljo razpoko in se prijel za šop alg, z nogo pa se je zataknil pod velik kamen in tako obsedel na dnu, v mehkiem pesku, med ribami, ki so plavale okoli njega in ga opazovale. Kmalu so lahko videle, kako se je od velikega črnega bitja na dnu vode dvignil rumen oblaček, zaplaval ob telesu navzgor in se malo više, nad glavo, razkrojil v vodo. Ribe niso vedele, da ga je ta oblaček, preden je odplaval od njega, prijetno pogrel po načelu centralne kurjave.

Potem mu je jelo počasi zmanjkovati zraka in se je dvignil na površino. Tam je legel na hrbet in mirno obležal, saj je bila obleka kljub utežem še vedno lažja od vode in ga je držala na površini. Sonce mu je sijalo v masko, voda pa mu je pljuškala čez obraz in ga hladila. Sem in tja se je kak val prekopicnil čezenj, pa je malo pobrcal in se spravil v prejšnji položaj, se zibal na vodi, zapiral oči in živel znotraj svojih vek, med vijoličastimi lisami in drugimi divjimi ornamentami. Zabaval se je s tem, da je lovil majhno rdečo liso, ki je plavala med njimi kot nekakšna ribica iz enega kota oči do drugega. Vsakič, kadar je prišla do konca, do skrajne leve strani, jo je s premikanjem očesne kroglice spravil nazaj, in če se ni dovolj koncentriral, se je znalo zgoditi, da mu je lisa ušla nazaj ali pa je ni mogel spraviti čisto do skrajne DESNE strani.

Tedaj ga je nekaj sunilo od spodaj, prav med noge, in v hipu se je Filip prevalil na bok, požrl pol litra slane vode, pomočil glavo v vodo in začel divje brcati v smeri proti obali. Vendar ga je ustavil glasen smeh, pomešan z vodnim brbotanjem, in smeh ni bil slišati tak, da bi bil nevaren ali pa da bi se dogajalo kaj nevarnega. Zato se je ustavil in sopeč zagledal črno bunko na vodi, ki ni bila nič drugega kot Majina glava v črni potapljaški oglavnici. Filip je rekel: »Take stvari so popolnoma nepotrebne.« Počutil se je vzvišenega nad Majo in je plaval stran, kot da se ne zaveda več njene navzočnosti. Maja je pohitela in ga dohitela ter ga prijala za nogo, pa se še vedno smejala. Filip je rekel: »Zelo mi je žal, da ne morem uživati svojih počitnic tako, kot bi jih rad.« Potem se je Maja le zresnila in rekla: »In jaz sem tvoja ovira?« »No, pusti me, ne filozofiraj zdaj,« je odgovoril Filip, kot bi govoril ribam in vodi. Odplaval je do obale in se tam še nekaj časa valjal po nizki vodi, da je bil videti kot nasedel kit ali kot morska klobasa, kot je menila o njem Maja, zdaj, ko je tudi ona postala slabe volje. No, Filip niti ni bil slabe volje, pogovori z Majo so šli v glavnem mimo njega kot lahna sapica ali nedolžen valček. Zlezel je iz vode z eno samo mislijo, kako prijetno bo zdaj še kako uro spati na soncu. Zato je brž legel na brisačo, odprl transistor, snel masko in plavuti, slekel pa se ni, in je zaspal.

Zbudil se je v trenutku, ko je žareča sončna krogla legla za obzorje. Počutil se je precej slabo in je zelo težko odprl oči, imel je zoprni okus v ustih, vrtoglavico in mišice ohlapne, da se mu je komaj ljubilo premakniti kak ud. Vseeno jih je nekaj premaknil, toliko, da je pogledal, kje pravzaprav je, našel se je seveda na isti obali, na kateri je bil z ženo Majo in na kateri je zaspal, vse

to je počasi in od daleč prišlo v njegovo glavo, polno sončne vročine. Ugotovil je tudi, da je še vedno v podvodni obleki in da mu je pod njo zelo vroče, da pravzaprav znoj kar curlja od njega in se vpija v celice penaste gume. Ampak brez Majine pomoči je tvegano slačiti tako obleko, ker se rada strga, Maje pa ni bilo videti nikjer. Skupaj z njo je izginil transistor, kuhalnik, razne brisače in malenkosti, ostal je samo čoln, brisača, na kateri je ležal Filip, in Filip. Vse se je zdelo tako, kot da je ženska odnesla, kar je mogla, odvečni tovor s Filipom vred pa pustila na obali. Tako se je Filip tudi počutil, ko je pobral brisačo in se otovoril z gumijastim čolnom, spregovoril bi celo nekaj besed sam s sabo, pa je imel preveč posušena usta in se mu jih ni ljubilo odpreti, kaj šele dati v glasilke silo, ki je potrebna za govor.

Stanovala sta v majhni hiši, ki jo je najel še v tistih letih, ko je bil študent, jo opremil in kasneje odkupil. Hiša je bila bivši skedenj, postavljena v hribu sredi samotnega zaliva, kakih deset minut hoje od obale. Okrog so bila samo opuščena polja, oljke in grmovje, pa skale, na pol podrte skalnate ograje, kače in redka od strel preklana večja drevesa. Filip se je vzpenjal po stezi, preraščeni s travo in bodičjem, bil je kot posušen močerad ali gumijast možic, otovorjen z velikim čolnom in z brisačo na glavi. Spotoma se je nekajkrat zdrznil, ko je čez pot planila kača ali martinček, in dvakrat mu je čoln padel iz rok. Potem je prispel k hiši in naprej opazil, da je odbijač avtomobila poškodovan, vdrt in malo počen. To mu je dvignilo hrbtenico in že je bila Maja med vrati. »Kaj pa je to?« je rekel, njegov glas je bil zmagoslaven, saj je vedel, si je mislil, da bo nekaj narobe. »Bila sem v mestu,« je odgovorila Maja. »Da, bila si v mestu,« je rekel Filip, »torej spada jo vdrtine na avtomobilu k tvojim izletom v mesto, tako kot čevlji na noge, kaj?« »To mi je storil nekdo drug.« »Kako drug?« »Na parkirnem prostoru.« In si si zapisala njegovo številko? »Nisem, ko sem prišla nazaj, je že odpeljal.« »Nazaj, od kod?« »Iz trgovine.« »In je odpeljal?« »Ja, odpeljal je.« »To, to se zgodi samo ženski! Ne vidite dlje kot decimeter od svojega nosu!« Zdaj se je Filipu zdelo za malo, da bi prosil Majo, naj mu pomaga sleči jopič, pa ga je začel sam; vendar je bila obleka že dolgo suha in se je tesno prilepila k telesu, tako se je zgodilo, da je obtičal z glavo v njej in se začel dušiti. Maja mu je priskočila na pomoč in ko je prijem popustil in se je Filip prevrnil v travo, je videl pred seboj Majin obraz, nasmejan in dober kot Madonin. Pa je bilo že mimo; pomislil je na hrano in je vstal ter šel v hišo, kjer je lepo dišalo po prekrasni mineštri in golažu. Nasmehnil se je in prijazno pokimal proti štedilniku, vendar je to veljalo jedi in ne Maji, kakor je Maja zmotno mislila. Ko mu je dala krožnik na mizo, je rekla: »Včasih pa nisi bil tako občutljiv na avto. Še sam si se režal, če je dobil kako prasko, in si rekel, da je avto samo stvar in da se stvari pač obrabijo z uporabo.« »Jaz,« je odgovoril Filip, »nisem nikoli dobil nobene praske po neumnosti.« »Torej si jih dobival po pameti?« To pa je bilo za Filipa že preveč,

zato je jedel in ni odgovoril. Ženska je sedla na drugo stran mize in je imela spet nekam žalosten in dober obraz, Filip pa si je mislil; kako lahko je ženski biti trpinka in dobrotnica. »Veš, Filip,« je rekla, Filip je zamižal, »veš, da si ves hrbet suknjiča pomazal s katranom?« Filip: »Daj, no, kje?« »Najbrž na obali.« »Saj ga ni bilo tam, kjer sem ležal.« »Poglej!« Vstala je in pomolila Filipu podvodni jopič, po hrbtu ves premazan z mazutom, odpadkom z ladij. Filip je nehal jesti in je gledal suknjič. »No, pa kaj! Saj bo šlo stran.« »Vdrtino na odbijaču bomo tudi popravili.« »Samo da bo to mnogo več stalo, tvoja vdrtina. Tvoja vdrtina!« V glavo se mu je vmuznila kvantaška misel, ki mu je bila tako všeč, da je pogledal žensko, si jo ogledal in jo ocenjeval, kot da jo prvič vidi, in prišel na misel, da bi z njo spal. »Pusti obleko,« je rekel. »Zdaj je vse v redu, ko si ti napravil škodo,« je rekla Maja. »Ne mislim več na to. Zdaj mislim na zgornjo sobo in posteljo.« Maja ga je presenečeno gledala, pustila žlico in prišla k Filipu. Nežno je rekla: »Mišek moj!« Filip je vstal, jo prijel okoli pasu (od zadaj) in jo vodil k stopnicam v zgornji prostor. Zlezla sta po njih gor in Filip, ki ga je močno prišlo, je prevrnil Majo na posteljo, še preden se je slekla, in začel vleči obleko z njenega telesa. Maja je uživala in globoko dihal. Ko sta opravila vsak svojo dolžnost pri slačenju — vendar samo na pol, na Maji je ostal še pas za nogavice, na Filipu pa srajca in nogavice — je Filip večkrat izgovoril besedo »vdrtina« in se posmejal. »Mišek moj,« je ponavljala Maja, »jemljeva se, spet se jemljeva,« je govorila. Filip jo je jemal kake tri minute, potem je nekoliko pomiroval na njej in se prevalil na bok. Potem na hrbet. »Pokrij me,« je rekel. Maja ga je pokrila. Ležala sta drug ob drugem, Filip je zaprl oči in se počutil kot pod soncem na obali. V sencah mu je prijetno pljuskala morska voda — prišle so lise in rdeča pegica, prijetni šumi, sproščenost. Znotraj vek se je pojavilo rahlo valujoče morje s širokim obzorjem. Po njem je proti bregu plavala zaprta steklenica. Filip je stegnil roko in jo vzel iz vode, odprl jo je in vzel iz nje listek. Črke so bile sprva slabo vidne, zato je primaknil papir čisto blizu k svojim očem, da ga je skoraj zaskelelo, in prebral — bilo je natipkano — »Mišek, zakaj si pozabil name, ko si me jemal?« Zdrznil se je in odprl oči, se zazrl z njimi v strop sobe, ki je bil resničen strop, strop v budnosti; črke so bile na glas izgovorjene besede, še so mu zvenele v ušesih. Majin obraz je bil obrnjen k njemu in je pričakoval njegove besede. Zaprl je svoje poklopce nazaj v morje in obzorje, morja in obzorja pa ni bilo in lise, ornamenti niso bili skladni in lepi, ampak utrujajoči. Besno je vrgel steklenico s svojim nakracanim odgovorom v modrikast krog; »Imela si dovolj časa, da ti pride.« Odgovarjalo je njeno dihanje in mrak v sobi; težka nepremičnost se je zgrnila nanj, kot bi mu sedla Teža na prsi.

Da bi se je znebil, je vstal in se oblekel. Šel je po stopnicah dol, Majin molk je šel za njim, z njim pa pretrgana sproščenost, napetost, v hlačah se mu je nabrala vlaga. Mišice niso hotele opu-

stiti prijetne ohlapnosti, ki so se ji sprva predale, zato ga niso prav ubogale, noge so mu klecale v kolenih in ko je pil vino iz pletenke, je bila pretežka in mu je tresla roko. Zleknil se je na klop, ki je potekala vzdolž celega zidu, in v hipu mu je telo ušlo nazaj v mehkobo, glas pa je rekel: »Naj mi da mir!«

Potem je bilo sonce še močnejše. Na kamnito, prazno plažo je legla vroča, suha tišina, oglasil se ni ne veter, ne morje, le sonce je žvižgalo žarke in razilo z njimi kamen in vodo in Filipa. Bil je črn kot deblo, le iz kože so se mu svetile svetle dlačice. Tudi ležal je kot deblo, dihanje je bilo komaj zaznavno. Maja je premišljevala, kaj ima Filip od tega, ona je sicer tudi ležala in se sončila, vendar je hodila pogosto v vodo, vmes je kaj pojedla ali odšla do hiše po oprasku, brala je knjigo v senci oljke, malo nad plažo, kjer je že rasla trava (rumena), šla je do konca zaliva na konico rta in opazovala ribe z masko na obrazu. Filipa je pustila na miru, tiho je hodila mimo njega, se ga izognila v majhnem loku, da ni padla njena senca nanj.

Filip je ležal, a ni popolnoma spal, samo preselil se je med svoje ornamente, ki so dobili temnejšo barvo, postali so manj pisani, manj izraziti, a veličastnejši. Rdeča pegica je potemnela v temno vijoličasto in zrasla, da je zastrla Filipu skoraj pol notranjega obzorja, skoraj da je ni več mogel pošiljati sem in tja. Kadar je odprl oči, kar se je zgodilo vsako uro enkrat, mu je reža pogleda, ki je drsel ob koži trebuha proti robu skal v vodo, zaobjela morje z obzorjem, neznansko široko, a popolnoma skrčeno v višini, tako da je vse skupaj potekalo v dolgi črti od enega kotička očesa v kotiček drugega očesa. Nikoli pa ni imel oči dolgo odprtih, ker je skozi reže med vekami prihajala vanje premočna svetloba in so bile slike znotraj njih popolnejše. Ko je izčrpal kombinacije abstraktnih vzorcev do skrajnosti, je zlepil lise in brezoblične like v realnejše predmete, videval je palme, ceste, velike masive skal, ob njem so se plazili velikanski boki ladij, prešpikani z okroglimi linicami, potem so bile klopi v parkih, avtomobili nedoločljivih znamk, celo psi. Nato si je poskušal poiskati človeka in je gnetel predmete in lise v človeške oblike, ki pa so bili samo ženski in brez konkretnih obrazov. Zato pa jih je oblekel v raznolike modele in barve, v bizarne kostume iz usnja in plastičnih mas, v mini krila, ob katerih mu je šlo na smeh, nadeval jim je razne lasulje s pričeskami in jih razčesaval in jim spreminjal barve. Potem si je začel dovoljevati z njimi razne spolne norčije...

Medtem je prišla Maja na idejo, da bi pretrgala Filipovo sončno nedotakljivo zamaknjenje (kot da bi vedela, da si je zdaj slikal ženske). Premišljevala je, ali naj to stori na običajen način, da ga potrese in zbudi, da mu potem predlaga kako spremembo, hotela je, recimo, da bi šla zvečer v mesto na ribe in plesat; ali pa naj si izmisli kaj nebanalnega, naj mu kaj priveže na noge in zažge, toda tega se je zbala — naj mu zamaši nosnice, položi nanj mokro morsk klobaso — nazadnje ga je sklenila politi z vodo po trebuhu. Nekje

v svojem skritem ženskem upanju je videla, kako se Filip zasmije in pristane na to, da gresta na ribe in plesat. Zajela je vodo v masko, jo ponesla nad Filipovim telesom nekajkrat gor in dol, ker se ni mogla odločiti, kje naj ga polije — potem je odvrгла bombe nad trebuhom. Filip je močno poskočil, po njegovem obrazu je spoznala, da ne bo ne rib ne plesa, upanje je izskočilo in se skotalilo v razpoko vode. »Zgini, krogla trapasta!« je zaklical. Obstala je nad njim s smehom, ki ni mogel umreti, ne živeti, Filip pa je zaprl oči in se prevail na trebuh. Potem ga je prestopila, previdno mu je šla čez hrbet, ne da bi se ga dotaknila z drugim kot s senco, in je šla mimo gumijastega čolna, brisač in podvodnih mask za skale. Filip jo je gledal z enim očesom, dokler ni stopil za skale njen zadnji kos, peta desne noge.

Potem je sicer poskusil nadaljevati svoje slikanje, a mu slike niso več prišle nazaj, zato je stresel iz glave zadnje ostanke barv in vstal. Zabrodil je do kolen v vodo, pa se mu je zdela premrzla in se je vrnil na suho. Nekaj časa je sedel, z rokami objemal kolena in gledal morje, ki pa je bilo ves čas kruto isto in obzorje tako široko in utrudljivo, da se ga je naveličal. Vzel si je kos klobase in kruha iz plastične vrečke in ju malo pogrizljaj, zaradi česar je postal žejen, pitne vode pa spodaj na obali ni bilo. Dan se mu je zazdel nekako izgubljen, sonce, material za njegove slike, pokvarjeno. Pobral je vse stvari, ki so ležale okrog nje, tudi ženine, in se napotil po hribu proti hiši. Bil je bos, zato ga je trava, posušena, ostra, bodla v podplate, da se je opotekal, preskakoval in se izogibal nevarnih mest, dokler ni stopil z eno nogo v grm brinja. Iz tega grma je v istem trenutku šinila dolga vrv, ga mimogrede ugriznila v nogo in se zvila v skalno razpoko kot strela.

Filipu so vse stvari padle na tla, edino, kar je držal odslej v roki, je bila noga, iz katere je kapljala kri. Srce, močno prestrašeno, je poskakovalo v prsni in ga dušilo s krvjo, s katero mu je zalivalo požiralnik in možgane. Potem ga je popadel bes, spustil je nogo in se zaril z rokami v skalnat kup, v katerega je šinila kača. Odmetal je tri, štiri kamne, ko je kača prilezla ven, tokrat ne hitro, ampak počasi, pripravljena na boj. Gledala ga je s spremimi očmi in jezik ji je z visoko frekvenco utripal iz ust, not in ven. Človek je bil seveda močnejši in kačina glava se je v hipu sploščila v skalo v živi fosil, medtem ko je rep še šibal sem in tja.

Kača ni bila strupena.

Filip je odšel v hišo in pustil, da mu je kri še nekaj časa iztekala, s prsti ji je pri tem še pomagal, potem si je očistil ranico, ki je bila komaj vidna, z alkoholom. Medtem je enkrat zaklical Majino ime proti zgornjemu nadstropju, ne da bi mislil, da je tam, ampak kar tako. Obvezal si je nogo in vključil kuhalnik, da bi si naredil večerjo. Sonce je namreč medtem potemnelo iz žive rumene v temno oranžno barvo in viselo na zadnji nitki nad obzorjem. Stopil je med vrata hiše in spet zaklical, pa ne zelo na glas: »Maja!« V travi pa so peli samo črički. Potem si je nenadoma premislil, da bi si sam kuhal večerjo; zamislil si je

gostilno, kjer pečejo okusne ribe, po katerih diši ves prostor, in točijo belo primorsko vino, ki potopi možgane v omamno vinsko meglico. Zatem si je predstavljal restavracijo s plesiščem in nenadoma ga je, kot resnična, obdala zabavna plesna glasba v beat ritmu. Ženske iz sončnih sanj so se vrnile in gledal jih je, kako se seksualno premikajo, na odru pa stojijo dolgolasi mladeniči s kitarami. Prizorišče, ki si ga je zamislil, je bil disco club v mestu, kamor sta včasih hodila skupaj z Majo. Izključil je kuhalnik, obul sandale, s posebno pazljivostjo pri ranjeni nogi, šel iz hiše in jo zaklenil. Preden je sedel v avto in odprl pokrov na strehi, je še enkrat zaklical proti ozadju hiše: »Maja!« Vendar Maja ni ničesar odgovorila.

Tako kot to pot, se Filip že dolgo ni gustiral z ribami. Naročil je dva velika brancina, pokrita s peteršiljem in česnom, in ju zalival z močnim vinom, da sta še v njegovem želodcu lahko plavala. Pred tem je v trafiki kupil časopis in je med jedjo, ko je žvečil kak posebno velik grižljaj, pogledaval naslove zadnjih vesti. Ne da bi dosti premišljeval o tem, mu je prišlo v zavest, da se dogajajo zunaj tega obmorskega mesta čudne in dinamične stvari, da se ljudje vsepovsod bojujejo in celo umirajo, medtem ko on v vsem svojem udobju razkosava in okuša ribo in vino, s prijetno okroglim želodcem. Pa ne da bi Filipu taka spoznanja zagrenila tek! Še z večjim užitkom je jedel. Potem pa si je nenadoma predstavljal, da mu nekdo izpred ust potegne krožnik z mize in ga odnese (ali celo sam poje ribo) — in si je mislil, da si tega gotovo ne bi dovolil storiti. Potem se je že videl na barikadah in v strelskih jarkih sredi bitke, vpijoč: »Dajte mi moje ribe nazaj!«

Ribe so bile spečene na mojstrski način.

»Maja!« nenadoma je zagledal Majo, ki je korakala mimo restavracije. Medtem ko je čakal, da se obrne, je premišljeval, kje je dobila obleko, ki jo ima na sebi. Bila je obleka iz rdečega žameta, tesno oprijeta ob bokih: pod ritnimi hlebčki je bila ukrojena navznoter, da jih je močno poudarjala. Maja že dolgo ni marala takih izzivalnih oblek, si je mislil. Vendar pa dekle, za katero je zaklical, ni bila Maja in Filip je osramočeno sklonil glavo nad krožnik.

Sam je popil cel liter vina. Ko je vstal, je imel v glavi sonce, tako kot podnevi na obali, in ves sončen je šel po obali, po promenadi, polni primorskih mladoletnic, ki so nekaj posebnega — otroci parjenja morja in trdih kraških skal — z dodatki moderne mladoletniške mode. Dekle v rdeči oprijeti obleki je srečal še dvakrat, hodila je s prijateljico sem in tja na kratki relaciji med beatniškim caféjem in restavracijo, kjer je Filip jedel ribe.

Naslednji prostor, ki ga je obiskal, je bila bučna klet, polna teles in zvokov, pa pôtne vlage v zraku in premikanja v vse smeri. Filip je sedel na barski stolček, pil je viski. Tu so mu sončne ornamente in lise in like reproducirali z reflektorji različnih barv, ki so se križali na stenah in stropu; ženska telesa brez obrazov iz sanj so bila zdaj oprijemljiva, premikala so se pred njim, obrazov pa celo tu niso imela, imela so samo zelo različne

maske, pravi obrazi pa so bili globoko spodaj, če so bili. Tako vsaj je mislil Filip; v resnici Filip sploh ni znal videti obrazov. Tedaj se je spet pojavilo dekle v rdeči obleki in Filip, brez smisla za obraze, ji je nataknil Majino podobo. Naročil je dva viskija in postavil enega na točilno mizo pred sosednjim stolčkom, enega pa pred sebe. Pri tem je ves čas gledal dekle v rdeči oprijeti obleki, ki je plesala s črnolasim mladeničem, in v njej je gledal Majo, s čimer se je pomiril; Maja je bila tukaj. Ko je popil svoj viski, je postavil prazen kozarec na Majino mesto in vzel njenega polnega. »Hitro piješ,« je rekel. »Se enega,« je odgovorila. Naročil je še dva.

Potem je sonce zamenjala tema noči in stalni ornamenti so bili skoraj nerazpoznavni, ko je Filip iskal svoj avtomobil. Predmeti, ki jih je videval, so bili: motne hiše, utripajoč vodnjak, združasti avtomobili na parkiriščih, zvite cestne luči, migetajoča luna, valujoča tema nad pristaniščem, prevrnjene ladje, ljudje s šestimi udi. Zlezel je na sedež svojega avtomobila, vžgal motor in začel voziti, tako da je imel eno oko zaprto, kot bi meril v tarčo. Tarča je bila bela črta sredi ceste. Pred njim je bilo vse črno in črno se je odmikalo pred vetrobranskim steklom, ki ga je napenjala Filipova glava. Potem se je črno zožilo in dobilo ob straneh oblike grmovja; še potem se je oblika grmovja izbočila in dobila sijaj in novo silhueto, ki se je močno premikala. Filip je ustavil, da bi videl, kaj je. Nasproti so mu prišli možje v uniformah in z baterijami, eden je imel psa, čigar oblika se je nekje pri tleh še bolj napenjala kot druge. Filip je izstopil iz vozila in korakal proti njim, kot bi šel pred puške; pod njegovimi stopali ni bilo ne kamna, ne korenine, ne luknje v makadamu, vse je bilo gladko. Mislil si je, da bi bilo najbolje, da prvi prične pogovor, pa je zavihal hlačnico in rekel:

»Kača me je pičila!«

»Ali ste pili?« je rekel glas.

»Bal sem se, zaradi kače.«

»Pokažite!«

»Res ga je pičila kača,« je rekel drug glas.

»Kje je Maja?« je rekel NEKI glas.

»Ne vem, kje je Maja,« je rekel Filip.

»Kaj govori?« je rekel prvi ali pa tudi drugi glas.

»Mislil sem, da ste vprašali po Maji?« je rekel Filip.

»To ni naša stvar,« je rekel eden od glasov, »moramo pa skrbeti za red na cesti.«

»Fant je močno prestrašen,« je rekel glas.

»Jaz bi pa vseeno rad vedel, kje je Maja,« je rekel NEKI glas.

»Častna reč, da ne vem, kje je Maja,« je odgovoril Filip.

»Ali ste bili pri zdravniku?« je vprašal glas.

»Ne, k zdravniku nisem šel pogledat.«

»Kača ni bila strupena,« je rekel glas.

»Malo preveč ste pili,« je rekel glas, ki ni bil isti kot tisti tik prej.

»Saj veste, kako je to,« je rekel Filip.

»Če ste videli, da kača ni strupena, se vam menda ne bi bilo treba tako prestrašiti, da ste se

potem napili. In potem še vozi avto!« je rekel užaljen glas.

»Nisem vedel, da ni strupena. Izžgal sem rano z vžigalnikom.«

»Mogoče pa je bila strupena,« je pomagal glas.

»In kje je Maja?« je rekel NEKI glas.

»Kje je Maja, pa ne vem.«

»Kdo pa je ta Maja, vendar!« je rekel običajni glas.

»Moja žena,« je pojasnil Filip.

»To je pač res vaša skrb,« je rekel eden od navadnih glasov, »mi smo tu zaradi prometa in za vašo varnost. Ali se boste lahko sami odpeljali do doma?«

»Lahko se bom, saj sem do sem tudi prišel.«

»Pustimo vas, zato ker ste tujec tukaj. Drugače vas ne bi! Storili ste hud prekršek!« je govoril glas.

»Vem, da, vem,« je odgovoril Filip. Ležal je na obali in sonce ga je peklo po tilniku. Kuhal si je kosilo na špiritnem gorilniku. Glava ga je bolela, v soncu ni našel pravega zadovoljstva in potešitve. Večkrat je šel v vodo in ujel tri majhne ribe s podvodno puško — vendar so bile premajhne in se mu jih ni ljubilo pripraviti za jed. Kuhal si je navaden golaž iz konzerve.

Sonce je šlo počasi dol, zgubljač barvo in obliko. Ko je imelo le še pol oblike in pol temnejšo barvo, je šel Filip v hišo in znosil prtljago iz nje. Vse je naložil v prtljažnik avtomobila, potem je zaklenil hišo in sploh ni pogledal nazaj, ko je odpeljal izpred nje.

Liljana je frfotala pred Filipom kot metulj, polna gibov in premikanja, stopala je zdaj v to, zdaj v ono smer, zlasti pred izložbe, pa od izložbe nazaj k robu obalne promenade, k jahtam, ki so bile tam privezane, in od jaht spet k izložbam in h gostilnam, iz katerih je dišalo po jedeh in pijačah. Filip je stopal za njo bolj umirjen, s sproščenim obrazom, ki je bil neprestano obrnjen v smeri Liljaninega premikanja. V roki je držal dežnik, ker je rahlo padal dež in je bil zaradi dežnika videti bolj resen kot ženska, s katero je bil. Ženska je vihrala okrog v črnem dežnem plašču s kapuco, ki ji je večkrat padla na zatilje, da so se iz nje razsuli plavi dolgi lasje. Hodila sta v vlago dneva (zoom se približa — neki tujec snema promenado s kamero in v objektivu ima prav Filipa in Liljano), hodila sta v vlago dneva, proti svetlejšemu ozadju nad rtom, kjer se mesto konča. Tam sta imela parkiran avtomobil. Premična streha bele limuzine je bila odprta. »Glej, streho si pustil odprto!« je zaklicala ženska, »no, in kaj, malo so mokri sedeži,« je rekel možki. »Vseeno ti nisem zato kupila novih prevlek.« »Imaš čisto prav, a dež je na srečo le samo voda.« Odprla sta vozilo in Liljana se je zavihtela v sedež z mokrim plastičnim plaščem na sebi. »Ljubica,« je rekel Filip pomirjevalno, »vidiš? Daj mi poljubček.« Poljubil jo je na lice, ker mu ustnic ni prinesla nasproti. Potem jo je gledal od strani, kajti imela je lep profil, bila je sploh zelo lepa in ljubka s svojimi

malimi ženskimi jezicami. »Jutri bo lepše vreme, pa se bova lahko kopala in ti boš postala rjava, kot si želiš.« »Že dva dni čakava lepo vreme.« »Ne vem, res je čudno. Lani ob tem času je bila vročina, da je bilo vse požgano.« »Ali je bilo lani lepo tukaj?« »Saj je zmerom lepo.« »Mislim, če si se ti imel lepo?« »Jaz? No, sončil sem se cele dneve, bil sem rjav kot krava.« »Pa Maja?« »Maja je bila bolj sitna.« »Mene imaš rajši, ali ne?« »Seveda, Lili, drugače ne bi bil tukaj s teboj.«

Potem je končno prišlo sonce in čeprav je bilo malo preveč vetra in hladu in voda mrzla, sta šla na obalo. S seboj sta imela radio, z njim sta si pričarala glasbo; toda morala sta se pokriti z odejo, ker je s hriba nad zalivom pihal hladen veter in ju je zebljo v golo kožo. Filip ni mogel zaspiti, ker mu je manjkala vročina, zato je šel raje loviti ribe. Liljana je ostala sama na bregu, pokrita z odejo in svojim dežnim plaščem, ostala je skupaj z glasbo iz radia in majhnim, slabotnim soncem, na katerega je bila jezna. Zaprla je oči, pregnala lise, ki se vedno pojavijo, če kdo zapre oči in si ničesar ne misli, in se preselila v svet svojih ženskih zahtev in ena prvih je bila, da Filip lovi ribe, medtem ko je ona sama na samotni plaži, vreme pa tudi ni niti najmanj prida. Tedaj je pod zaprtimi vekami stopil k njej princ iz sanj, malo močnejše postave kot Filip, a s Filipovim obrazom, oblečen v promenadno belo obleko, in se ji je smehljaj. Med smehom pa se mu je obraz spremijal in naenkrat ni bil več Filipov, ampak obraz nekega človeka s ceste, ki ga je včasih srečala. Hotela se je dvigniti s tal, pa se je možak vsakič, kadar se je premaknila, odmaknil in se utrnil, dokler se ni nenadoma spremenil v Filipa v črni podvodni obleki in z masko na čelu. Od njega se je cedila voda in se mrzlo dotaknila kosa njene noge, ki je gledala izpod odeje. Filip je dejansko stal tam in držal v roki, stegnjeni proti Liljani, dve veliki ribi, nabodeni na harpuno. »Kdo bi si mislil, da si tak športnik!« je rekla Liljana. »Jih boš znala pripraviti za večerjo?« »Ne vem, rib še nisem pekla.« »Naučila se boš.« »Naučil te bom tudi plavati pod vodo.« Legel je k njej, odgrnil odejo in se ji pritisnil k telesu. Liljana je vrisnila in se odmaknila. »Ves si sluzast!« »To ni sluzavost, ampak navadna mokrota.« Liljana se je primaknila in ga otipala. »Tak si kot tjulenj.« Filip se ji je še približal. »Seksi si v tem!« je rekla Liljana. »Greva domov?« Sonce se je razširilo. »Greva domov?« Zdelo se je, da bosta nekaj zamudila, če ne gresta takoj, tako sta hitela. Radio sta pozabila, ker se jima je skrilo v skalno razpoko. Spremenila sta obrežje v veliko sobo s široko klopjo ob steni, na klopi je stal črni Filip, s hrbtno stisnjen ob zid in z rokami kvišku »jaz sem ščurek iz Ostržka,« »kateri ščurek?« »tisti, ki ga je Ostržek pribil s kladivom na zid.« Liljana skoči na klop in pribije Filipa na zid s svojim telesom. Filip se reži, »ha, ha, ne moreš me dobiti, ker me obleka varuje.« »Daj jo dol.« »Ne dam.« »Daj dol!« »Ne dam! Posilila me boš.« »Prav.« Skočila je s klopi in odšla na drugo stran sobe, tam je sedla v naslanjač. Filip je prišel za njo. »Kaj ti je?« »Torej je zate posilstvo, če spiš z menoj?« »Zdaj ga pa lomiš,

Lili.« »Rekel si.« »Ali razlikuješ med šalo in resnico?« »To ni stvar, s katero bi se ti lahko šalil.« »Prosim, no...« Stopil je malo stran in začel vleči obleko s sebe. Ko je ležala pred njim na tleh kot kupček črne snovi, je bil ves rdeč in upehan. Vseeno se je približal samici, ki je povešala oči, in se je dotaknil. »Rak!« je rekla. »Ti si ena neumna rakovica,« je odgovoril Filip. Objel jo je z rokami pod bedri, jo dvignil in prenesel na klop. Skobacal se je nanjo kot otrok na gugalnega konjička. »Tukaj je trdo, Filip!« »Tudi jaz sem trd,« je odgovoril. Spodnji del kopalnih hlačk je švignil z bokov in meso se je razgalilo drugo pred drugim. S koticom očesa je oplazila ribi, ki sta ležali na tleh tik klopi. »Hej, ribe so še žive, Filip!« »Mir!« Vendar miru ni bilo, Liljana je ves čas s kosom pogleda opazovala ribi, ki sta se premikali, pribiti druga na drugo s harpuno. Bila je odsotna, pravzaprav je bila bliže ribama kot Filipu. Zdelo se ji je, da nista sama v sobi, da je zraven njiju na tleh še en par, ki se ljubi v smrtnih krčih. Zato se je izvila izpod Filipa, ki je obležal v praznem; Liljana ga je pogledala in zdel se ji je čisto tak, kot riba na suhem.

»Potem vsaj pripravi ribi za večerjo,« je rekel Filip. Pobral se je s klopi, se otresel in obrisal v prt (Liljana je kar obrnilo glavo) in odšel z mlahavimi koraki skozi vrata pred hišo. Hudo se je temnilo in morje je dobilo grozljivo nevihtno barvo, njegovo enakomerno šumenje se je slišalo prav v hrib, ker je stala hiša. Filip je sedel na stopnici avtomobila in gledal v nebo, dokler ni začelo rahlo rosiiti, potem se je preselil v vozilo. Spustil je naslonjač nazaj in legel v polovično, utrujeno, prazno spanje, okoli katerega je bil mir in tišina, kajti od nikoder ni bilo glasov, še dež ni imel tiste udarne sile, ki sproži ropot na avtomobilski strehi. Z noge je zavrtel gumb na armaturi, s tem je vključil radio, postaja, na katero je bil naravnat, je bila prava, kajti oglasila se je melanholična popevka z refrenom »... I want to be with you a day or two...« in potem »... I see, with you I can't more be...« besedilo je bilo seveda komercialno in za široke angleške mladostniške množice, nekaj pa je bilo vendar v melodiji. Sledile so še druge melodije.

Čez čas se je Filip vrnil v hišo in kljub vsemu, kar se mu je zdelo, da ga je doletelo, je mislil na ribjo večerjo. Liljana pa je stavkala, kajti ribi sta bili še vedno na tleh, niti dotaknila se ju ni. »Liljana!« je poklical v zgornje nadstropje. Ženska ni odgovorila, zato je šel sam gor in jo našel na postelji z neko revijo v roki. »Kaj pa ribe?« je vprašal. »Kar speci si jih.« Stopil je zraven in se zagledal v strip o super-manu. »Vsaj kaj pametnega bi brala,« je rekel žalostno. »Berem, kar berem, zame je dobro. Sploh mi pa ni do nikakršnega razpravljanja.« Filip je molčal in se vrnil dol k ribam. Snel ju je s harpune, nalil olje v lonec, dal vse skupaj na kuhalnik in opravil vse ostale operacije v zvezi s tem. »Z morja bom prišla bela kot sneg. Kaj bo rekla mama? Rekla bo, da sva se ves čas samo valjala po postelji in se onegavila. Saj tebi tudi je največ do tega!« Filip ni odgovoril glasu iz zgornje sobe. V vidnem polju svojih oči je imel

le okroglo ponev z ribama in v ušesih cvrčanje olja. Ampak rahlo hlipanje je vseeno prišlo do nje. Ga je zaslišal, so se mu mišice povesele, ohlapele so mu, položil je vilice na mizo. Jok, ki je prihajal od zgoraj, je nenadoma preglasil grom še bolj od zgoraj, po terasi pred hišo so udarile ogromne dežne kaplje. »Filip!« je zakričalo iz zgornje sobe. Filip je skočil na stopnice in se potegnil k Liljani, nad njeno telo, z glavo nad obraz. »Kaj je?« »Strah me je.« »Strah, česa?« »Vedno me je strah grmenja.« »Nič se ti ne more zgoditi.« »Kaj me briga! Bodi tu gori, pri meni.« »Ampak ribe se cvrejo.« »Ti in tvoje ribe! Kaj sem pa jaz?« »Prav, ampak ne morem pustiti, da zgorijo.« Liljana se obrne z obrazom k steni. Filip vstane in stoji nad posteljo.

Potem je šel dol in je pojedel obe ribi. Bili sta slani, kot da ju je zalil s solzami, čeprav v resnici ni potočil niti ene. Medtem ko je jedel, je gledal delno v krožnik, delno pa v bel zid nad mizo, okrašen s starimi krožniki in majolkami. V zidu je bilo nekaj prizorov vsakdanjega življenja v mestu, kjer je doma, nekaj profilov in doprsnih slik Liljane, kakršna je bila v mestu. Povečal je izrez na teleobjektivu in dobil Liljano v celoti, sredi vesele družbe prijateljev, ko se premika v ritmu beat glasbe, oblečena v rdeče mini krilo, vsa frfotajoča in na prvi pogled avšasta, v resnici pa polna temperamenta, ki so ji ga vsi priznavali, potem ko so jo bolje spoznali. Ko pa je pojedel ribi do konca — in potem je bil močno nažrt — je izključil svojo telekamero in pregrnil vse skupaj nazaj z belim prtom zidu. Pospravil je krožnike in pribor, česar ni nikoli delal, topot pa zato, da je malo odložil odhod v zgornjo sobo, potem pa se je napotil — NAPOTIL — kot kak mučenik — gor. Soba je bila v temi, zato so dežne kapljice povzročale glasnejši šum na strehi, šum, ki je bil skoraj podoben Liljaninemu dihanju. Filip se je z obžalovanjem ozrl na temno obliko, ki je ležala na postelji, in se zakotalil pod odejo druge postelje, pri oknu. Odprl je okno in gledal v črnino, ki je vladala zunaj, prebodena z šviganjem sivih niti dežnih kapelj od zgoraj proti tlom. Malo naprej od teme zraka, če je smer pogleda malo padla navzdol, je bila temna modrina morja, ki je šumelo v skale in se glasno zlivalo čez plažo prav do roba, kjer se že začenja trava in opustošeni sadovnjak.

»Filip!«

»Ja?«

»Ali se bova poročila takoj, ko prideva od tod?«

»Ne vem.«

»Filip!«

»Misliš, da se bova poročila?« je rekel Filip polglasno skozi okno. Tedaj je zagledal sredi morja majhno luč, si se je močno premikala sem in tja. »Kaj si rekel?« »Nič.« »Povej, Filip!« »Nič. Gledam luč neke barke, precej daleč od obale so.« »Nisem te tega vprašala.« »Jaz pa nisem nič rekel.« »Ni res. Rekel si, če mislim, da se bova sploh poročila.« »Rekel sem, da je na morju v nevihti majhna barka ali čoln in da so še zelo daleč od obale.« Molk je prerezal šume in besede; vendar Filip ni pogrešal dialoga. Gledal je luč, ki se je še kar hitro

bližala obali, in nenadoma se ji je pridružil glas, ki je prevpil butanje morja; bilo je vriskanje, kot vrisakajo pijani možje. Dolgo ni vedel, ali se mu samo zdi ali je res, da sliši harmoniko, pa je bilo res. Iz teme in hrumenja je prihajal glas harmonike in pijanega vriskanja. Luč se je povečala in se bližala prav v smeri Filipove plaže, harmonika si je izmišljala melodije kot ponorela, preigrala je druge glasove, samo vriski so jo še prevpili. Filip se je napol dvignil na postelji in stegnil glavo tako daleč skozi okno, da mu jo je zmočil dež. »Zaleteli se bodo v breg,« je rekel. Začutil je težo človeškega bitja, ki se mu je povzpelo čez hrbet in gledalo v smeri njegovega pogleda. »Najbrž so pili, pa jih je zalotila nevihta.« »Filip, zapri okno, dež ti pada na posteljo.« »Moral bom dol, če se prevrnejo,« je odgovoril. »Dol, v tem vremenu?« je rekla Liljana. »V tem vremenu in še v slabšem.« »In jaz bom sama v hiši?« »Ti boš sama v hiši ali pa boš šla z mano dol.« Luč z barke je bila že zelo blizu obale, vendar je Filip mislil, da imajo možje še možnost zaviti okoli rta in proti pristanišču. Vriski niso prenehali do trenutka, ko je luč nenadoma ugasnila; tedaj pa so se tudi pijani glasovi kot odrezani utrnili in čeznje se je zvalilo bučanje morja in dežja.

Filip je najprej otrplo občepel na oknu. Liljana je klečala za njim na postelji in pridrževala dih. Potem se je Filip zganil, se začel premikati, se premikal hitreje in hitreje, skočil s postelje in tekel po stopnicah. Vrata so bila zapahnjena in medtem ko jih je odpiral, ga je ženska dohitela. »Filip, ne boš me pustil same v hiši!« »Bom.« Odpahnil je vrata in skočil v temo. Sredi skoka ga je ustavila teža priveska, ki je visel na njegovi srajci. Za hip ga je privesek potegnil nazaj, potem se mu je Filip iztrgal in tekel po bodljikavi travi proti morju. Pot so mu razsvetljevale strele, nenavadno svetle in električne, ognjene in mrzlo modre, dolge in razvejane in kratke in goste. Bliskovito je bil na obali, pa se mu je zdelo, da še nikoli ni potreboval toliko časa do nje. Monje je z dolgimi posegi v notranjost zemlje zalilo Filipove noge, pršec mu je jemal vid; potem, ko se je odmaknil od njega, pa je zagledal temno gmoto, ki jo je metalo ob skale, in zaslišal ljudi, ki so na pol zadušeno klicali imena in razna vprašanja.

Tekel je k njim.

Žarometi so obstali na zaprtih vratih hiše, ki je stala sredi noči bela in trdna kot kamnit otok. Zvoki so pojenjavali, kot da jih hiša pije vase, zadnji je utihnil avtomobilski motor. Kot za kuliso so ostale tanke dežne kaplje, ki so blažile prehod iz glasov v tišino še ne začetega jutra.

Filip je tiho odprl lesena vrata in stopil v temno sobo. Prižgal je svečo in se zavrtel naokrog v pričakovanju, da bo svetloba zadela ob speče žensko telo. Vendar je bila postelja prazna. Zato je nadaljeval pot za svečnim plamenčkom po stopnicah navzgor, počasi, da ne bi povzročil strašljivega ropota — vmes je tiho klical, da ne bi prestrašil ženske; »Liljana!« Plamen je obarval napeto odejo s toplo oranžno barvo. Obraz je bil obrnjen v steno,

a Filip je vedel, da ne spi, približal se mu je in se nagnil čezenj; potem je rahlo pihnil, da so se nosnice premaknile in oči odprle.

»Ali je bilo hudo?« je vprašal. Oči so na široko odprte (na ves glas odprte, je prešinilo Filipa) strmele vanj. Potem so se nekaj časa odpirala njena usta, glas pa, kot da je prišel za Filipom že, ko je odhajal po stopnicah: »Izgini, sebičnež!« Filip se je spuščal po stopnicah dol in zadnje, kar je od njega videla Liljana, ko je obrnila glavo za njim, je bila njegova glava, velika in črna, s profilom, ostrim kot rezilo noža.

Potem se je obrnila nazaj k steni in z odprtimi očmi dočakala jutro, ki se je iz zalite zemlje odprlo v sočno sonce. Poležavala je še do srede dopoldneva in se potem dvignila iz postelje, se pretegovala, se gladila po prsih, medtem ko si jih je vtikala v modrček številka štiri, se gledala v ogledalo na steni, šla po stopnicah dol in spotoma trikrat pihnila v piščalko, ki je bila za okras obešena na steni. Skuhala si je močno kavo, pokadila cigareto iz škatle svojega moža — pri tem je srednje glasno zaklicala njegovo ime proti odprtim vratom — nakar je navlekla nase belo platneno obleko, se ogrnila z dežnim plaščem, vzela torbico, dala vanjo škatlo s cigaretami, šla ven, pustila vrata odprta,

mimogrede ošinila s pogledom poležano travo, kjer bi moral stati avto, pa ga ni bilo, in je šla potem peš po razdrapani volovski poti. Hodila je debelo uro, kajti pot je bila dolga tri kilometre. Ko je prispela v mesto, je bilo sonce ravno na najvišji točki, zaradi dežja ni bilo vroče, ampak samo toplo in mnogo ljudi je sedelo na vrtovih restavracij, na pristaniških kamnih za privezovanje ladij in na terasah jaht. Ko je tako šla ob robu vode, brez posebnega namena in misli, se ji je nenadoma ovilo okoli glave njeno ime »Liljana!« Zavrtela je glavo okrog v pričakovanju, da bo zagledala Filipa, kar se ji je za hip zdelo, da se je izpolnilo, kajti ob nekem belem avtomobilu je stal možki, ki mu je bil podoben, a avto je bil druge znamke. Potem se je glas ponovil — »Liljana!« in jasno ji je bilo, da prihaja iz druge smeri, od morja. Pogledala je proti ladjam in zagledala na srednje veliki jahti z italijansko zastavico (tega ona seveda ni videla) možakarja, ki ga je poznala od — iz — ni vedela od kod, ampak gotovo je že govorila z njim, saj jo je poznal po imenu. Pomahnila mu je in na njegov odgovor usmerila korak k jahti. Stopila je na ozko brv, ki je vodila od pomola na jahtin zadnji krov in šla čeznjo, ne da bi se enkrat samkrat ozrla na mesto in deželo za seboj.